

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 127/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Romanou Mravíkovou, Štefánikova trieda 2/3, Nitra, proti postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 216/2011 a postupu Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 706/2014 a 6 Co 74/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 216/2011 a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 706/2014 a 6 Co 74/2020 (spolu ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľka navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 eur proti okresnému súdu a vo výške 3 000 eur proti krajskému súdu a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Sťažovateľka sa žalobou o ochranu osobnosti podanou na okresnom súde 1. decembra 2011 domáhala proti Fakultnej nemocnici [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5 000 eur a náhrady trov konania. Konanie o podanej žalobe bolo okresným súdom vedené pod sp. zn. 19 C 216/2011. Vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom z 26. novembra 2013, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd uznesením č. k.

25 Co 706/2014-249 z 30. decembra 2015 rozsudok okresného súdu z 26. novembra 2013 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd rozsudkom z 11. februára 2020 v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom zo 7. apríla 2020 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 1 000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a sťažovateľke priznal plný nárok na náhradu trov konania. Na základe odvolania podaného sťažovateľkou krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 74/2020-593 z 28. júla 2021 právoplatným 22. decembra 2021 rozsudok okresného súdu z 11. februára 2020 v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom zo 7. apríla 2020 v napadnutej zamietajúcej časti zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 4 000 eur a sťažovateľke priznal plný nárok na náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti napáda prietahový postup okresného súdu a krajského súdu v rámci rozhodovania vo veci samej a konštatuje, že *„konanie na náhradu nemajetkovej ujmy začalo dňa 01.12.2011 a právoplatne bolo skončené dňa 22.12.2021. Celková dĺžka konania viac ako desať (10) rokov nie je v súlade s požiadavkou primeranosti lehoty podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... Rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 28.06.2021 spisovej značky 6Co/74/2020-593 nadobudol právoplatnosť dňa 22.12.2021. Lehota na podanie sťažnosti uplynie dňa 22.02.2022.“*.

4. Predmetom konania na okresnom súde a krajskom súde bola náhrada nemajetkovej ujmy za vykonanie operačného zákroku bez súhlasu sťažovateľky. V konaní bolo síce potrebné pristúpiť k znaleckému dokazovaniu, avšak v zásade nešlo o právne ani fakticky zložitú vec. Sťažovateľka svojím konaním prietahy nezapríčinila. Dokonca podala aj opakovane sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v súdnom konaní. Trvanie konania na okresnom súde a krajskom súde v dĺžke viac ako desiatich rokov je už samo osebe podľa názoru sťažovateľky jednoznačne neprimerané. V jeho priebehu sa vyskytli väčšie obdobia nečinnosti a neefektívnosti, pričom v tomto smere sťažovateľka uviedla podrobnú chronológiu celého konania s presne vyznačenými obdobiami nečinnosti. Obranu všeobecných súdov spočívajúcu vo vysokom počte vecí, zmenách sudcov a nedostatočnom personálnom obsadení sťažovateľka neakceptuje.

5. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodnila tým, že *„deklarácia porušenia základných práv, ako aj náhrada trov konania sa v tomto konkrétnom prípade nejaví ako dostatočná satisfakcia pri zohľadnení vyššie uvedených skutočností, ako napríklad celková dĺžka konania, mnohé obdobia nečinnosti konajúcich súdov, správanie sa Sťažovateľky počas súdneho konania, mimoriadne citlivý charakter prejednáwanej veci, podávanie opakovaných a bezvýsledných sťažností na nečinnosť a prietahy v súdnom konaní a v poslednom faktická a právna nenáročnosť sporu.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej označených práv prietahovým postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o ňou podanej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré trvalo viac ako desať rokov.

7. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

8. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

10. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

11. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

12. Ústavná sťažnosť sťažovateľky namietajúca postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní vo veci samej bola ústavnému súdu doručená 18. februára 2022 (odoslaná

elektronicky toho istého dňa), t. j. zjavne po tom, keď vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté (bod 2 tohto odôvodnenia).

13. Sťažovateľka sa teda v predmetnej veci domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní vo veci samej namietané porušenie označených práv už netrvalo. Podľa názoru ústavného súdu bola už v čase podania ústavnej sťažnosti právna neistota sťažovateľky vo veci samej odstránená. Poukazujúc na už uvedenú judikatúru ústavného súdu akceptovanú aj judikatúrou ESLP nie možné dať za pravdu sťažovateľke, ak lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti priet'ahovému postupu všeobecných súdov vo veci samej v napadnutom konaní vyvodzovala od právoplatnosti rozsudku krajského súdu z 28. júna 2021, teda od právoplatného skončenia veci samej [vzhľadom na argumentáciu sťažovateľky je potrebné poukázať na to, že označeným rozsudkom krajského súdu bolo právoplatne rozhodnuté len o tej časti, ktorá bola sťažovateľkou napadnutá odvolaním (zamietajúca časť), v časti priznania jej sumy 1 000 eur došlo k právoplatnému skončeniu veci rozsudkom okresného súdu z 11. februára 2020 v spojení s jeho doplnčiacim rozsudkom zo 7. apríla 2020].

14. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu